

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК L Ч. 176. Джерзі Сіті, Н. Дж. п'ятниця, 21-го серпня 1942.

No. 176. Jersey City, N. J., Friday, August 21, 1942.

VOL. L.

ТРИ ЦЕНТИ ЗА ЗЛУЧЕННЯ ДЕРЖАВАХ П'ЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕННЯ АМЕРИКИ. ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: ВЕргон 4-0237. — Тел. У. Н. Сомау: ВЕргон 4-1016 4-0807

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ДУМКИ ПРО „ДРУГИЙ ФРОНТ” В ВАШИНГТОНІ

ВАШИНГТОН. — В урядових колах Вашингтону панує переконання, що створення другого фронту на заході Європи є зовсім можливе. Коли сильні відділи, разом з повзми і гарматами можуть висісти на той беріг, що з усіх відтінків є найкраще німцями укріплений, то видно справа висадження великої армії десь на європейським побережжі не є поза обсягом можливості. Цей наїзд, говорять авторитетні кола, можливо є лише спроба, за якою піде дійсна, велика офензива проти гітлерівської Європи. Цей напад на Діеп, говорять вашингтонські кола, повинен морально скріпити Совети й додати їм охоти до боротьби в їх найкритичніший хвили цієї війни. Об'єднанні Держави підготовляються до другого фронту і в слушний час той фронт вони відкриють.

48 ДНІВ В ДАРАБАХ НА ШИРОКИМ МОРІ.

НЬО-ЙОРК. — До одного східного порту причалило дев'ять моряків, які пливали в двох дарабах 48 днів по широкому морі, після того, як німецька субмарина затопила їх корабель. Вони мали з собою хліба на три тижні. Після того їм грозила голодова смерть. Але вони ловили рибу і черепашки та сирими їх зїдали. Вони висказували думку, що товщі із черепашки, що був іще найможливіший до зїдання, мабуть врятував їх від смерті. Також замість води вони пили кров із великих морських черепашок. Деколи солодку воду ловили з дощу. Кожний з них стратив від 40 до 60 фунтів на вазі, але всі були здорові, коли висіли на березі.

ПАРТІЯ ПРАЦІ ДО ГІНДУСІВ.

РОЧЕСТЕР. — На своїй річній конвенції Американська Партія Праці рішила звернутись до гіндуських націоналістів в Індії з закликом, щоб сплинали свій бойкот британської влади, бо той бойкот задуманий в лиху годину і не принесе гіндусам користі. Зате згадана Партія Праці буде підтримувати в Америці домагання гіндусів мирним шляхом досягнути те, чого вони бажають. Політичні стремління гіндусів, говорять Партії Праці, мають серед американців широкі симпатії.

АРМІЯ ПЕРЕБРАЛА ФАБРИКУ.

БОСТОН. — Внаслідок непорозуміння між робітниками і зарядом фабрики машин С. А. Вудс в Бостоні, армія вступила до фабрики і перебрала її під свій заряд. Керуючі фабрикою як теж робітники, дали залишатись на своїх місцях, але найвищим авторитетом в фабриці тепер є військова влада.

РОБІТНИКИ ДОМАГАЮТЬСЯ ВИЯСНЕННЯ.

ПІТСБУРГ. — Робітники „АЛЬКОА” звернулись з запитом до Военного Бюро Праці, щоб воно вияснило причини, з яких Бюро відмовило робітникам підвищення в їхніх заробітних платах. Попереднє вияснення Бюро, що надмірні підвищення плат скріпляють інфляційні струї, не задовольнили робітників.

КОНТРОЛЯ РОБІТНИКІВ В КАНАДІ.

ОТАВА. — Канадський уряд зачне впроваджувати цілковиту контролю на всіх працівників і приказуватиме кожному працівникові, в котрім місці, скільки годин та за яку зарплату він має працювати. Неслухняні будуть карані. Також ні один робітник не зможе дістати іншої праці, коли не дістане від уряду дозволу і посвідки, що від попередньої праці відійшов за згодою уряду.

ПЕРЕКЛАСИФІКУВАННЯ РЕКРУТІВ.

ВАШИНГТОН. — Поборове бюро дало приказ всім льокальним бюро, щоб вони перекласифікували всіх чоловіків, котрі мають класу 1Б. До тої класи належать ті чоловіки, котрі мали певні фізичні недомогання. Тепер багато з них візьмуть назад до війська, але наділять їх до такої служби, в якій їхні фізичні недомогання не були їм перешкодою. Департамент армії і флоту звернулись з домаганням до поборових бюро, щоб ті не приймали відтепер добровольців. Бо добровольці мають право сами вибирати собі рід служби, а це викликає певне замішання. Краще, коли всіх буде покликати поборове бюро і спільно з армією та флотою буде наділяти їх там, де хтось потрібний і здатний.

ОБМЕЖЕННЯ В ПРОДАЖІ ДОМІВ.

ВАШИНГТОН. — Бюро контролю цін укладає розпорядок, на основі якого в околицях военного промислу буде обмежено право продавати мешкальні доми. Мешкальний дім можна буде продати лише тоді, коли згоріє буде заплачено 30 відсотків ціни. Колиж хтось не матиме стільки початкового гроша, то місячні плати на дім не сміють перевищати суми ренту, стягуваного з дому.

БІЛЯ АЛЕВТСЬКИХ ОСТРОВІВ ЗАТОПЛЕНО ЯПОНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ

ВАШИНГТОН. — Департамент флоту повідомив, що американська субмарина біля одного Алевського острова затопила більший японський военний корабель. Це був або нісхідник великої ваги, або кружляк малої ваги. Внаслідок поганої погоди, яка там майже постійно панує, годі було точно розпізнати рід корабля. Зате субмарина добре занотувала, що той корабель пішов від її торпеди на дно. Цей останній японський корабель підносить число японських втрат біля Алевських островів до 23 кораблів. Деякі з цих пішли на дно, деякі були тяжко ушкоджені.

ПЕРШИЙ АМЕРИКАНСЬКИЙ КОРАБЕЛЬ ЗАТОПЛЕНИЙ НАІЗНИКОМ

НЬО-ЙОРК. — Департамент флоту повідомив, що в полудневій частині Атлантики німецький наїзний корабель затопив американський торговельний корабель. Із залюги корабля 15 згинули від гарматних іскорострільних куль. Частину забрали німці на поклад свого корабля, а частина врятувалась в лодках. Врятовані моряки розказували, що німецький корабель мав біля восьми тисяч тон і правдоподібно був перероблений з торговельного корабля. Він мав на собі більшу кількість гармат тяжкого калібру. Тими гарматами він наперед ушкодив їхні гармати, що були далеко меншого калібру, а опісля впустив в їх корабель чотири торпеди. Це перша американська жертва від наїзного поверхневого корабля.

СІМ НІМЕЦЬКИХ СУБМАРИН ПІД ОБСТРІЛАМИ СВОЇХ ПРОТИВНИКІВ

РІО-ДЕ-ЖАНЕЙРО. — Бразильські кола говорять, що в останніх днях сім німецьких субмарин в полудневій частині Атлантики, знайшлися під обстрілами гарматних куль з боку своїх противників. Хто ті „противники”, бразильські кола не говорять. Лише пояснюють, що велике число із тих заатакованих субмарин, знищено. — В Бразилії далі кипить лють проти Держав Осі і не виключено, що вже в короткому часі наступить формальне виповіднення війни.

Американські „Літаючі Фортеці” Бомбардують Абвил в Франції

ЛОНДОН. — Боротьба з Державами Осі прибирає щораз більші розміри, а що особливо важне, теж і американська бойова участь стає щораз більшою — на всіх фронтах. Доказом цього може бути хочби те, що в тому самому часі, коли „Американ Ренджери” дають героїських діл під Діеп, американські „Літаючі Фортеці” бомбардували Абвил, що є націстською повітряною базою в Франції. Це вже другим наворотом бомбардували ось ті „Фортеці” німецькі становища в Франції.

СОВЕТИ ОГОЛОШУЮТЬ, ЩО ВТРАТИЛИ КРАСНОДАР

МОСКВА. — Советські воєнні звідомлення подають, що советським частинам прийшлося залишити Краснодар, та що німці натискають сильно на Новоросійськ, пристань над Чорним морем, що є в советських руках. Теж, кажеться далі, слідний німецький натиск на Сталинград.

БРИТІЙЦІ ТЕПЕР У КРАЩОМУ ПОЛОЖЕННІ

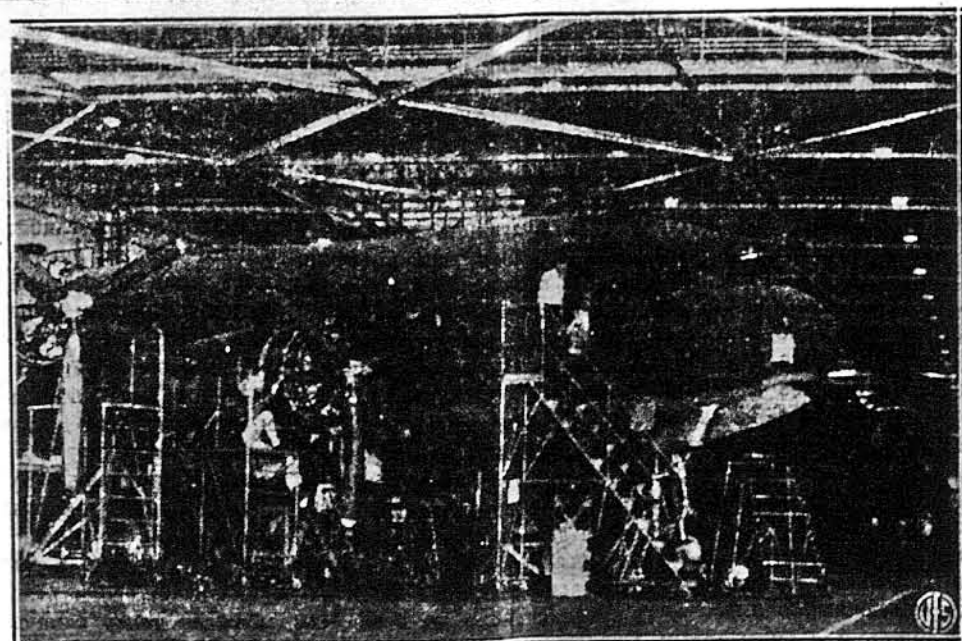
ЛОНДОН. — Повище відноситься в першу чергу до боротьби в повітрі, а заявив таке британський міністер економічної воєнної боротьби. Ось тому британці тепер посилюють свої бомбардування і бомбардували, між іншим теж Фленсбург, балтійську пристань в Прусії.

СОВЕТИ БОМБАРДУЮТЬ НІМЕЦЬКІ МІСТА

МОСКВА. — Советська преса доносить, що советські летуни бомбардували ось такі німецькі міста: Данціг, Кенігсберг і Тільзіт. Усі летуни вернули назад.

СИЛА, А НЕ БОГ, КАЖЕ ГЕБЕЛЬС

ЛОНДОН. — Бог не установив світового порядку, а тільки сила, каже Г. Гебельс, нацистський міністер пропаганди в журналі „Лас Райх”. Пише, що „наші вогни” не набули надмірного багатства через „побожність”, але „через силу”.

АМЕРИКАНСЬКІ ЛІТАЮЧІ ФОРТЕЦІ ДЛЯ ПЕРЕВОЗОВИХ ЦІЛЕЙ. — В модерній війні важна справа, щоб скоро доставити в певне місце вояків, муніцію і поживу. Ось ту проблему розв'язують американці в той спосіб, що будують тепер велике число транспортних літаків-великанів, як це бачимо на образку. Повищий модель зветься Доглес С-54.

АМЕРИКАНСЬКІ І АЛІАНТСЬКІ СИЛИ ДОКОНАЛИ РЕЙДУ НА ФРАНЦУЗЬКУ ПРИСТАНЬ ДІЕП

ЛОНДОН. — Англії ще не можуть вийти з захоплення, яке викликав усюди рейд, якого dokonали на французьку територію спільні аліантські сили: американські „Ренджери”, британські „командос” і канадійці, яких було найбільше, та „вільні французи”. Бритійці говорять тільки про „рейд” на французьку пристань Діеп, а про ніяку „інвазію”. Та це був наступ на таку дуже поважну скалю, що його можна вважати „вступом” до дійсної інвазії. Бо коли зв'язити, що очевидці розповідають, що бачили понад тисячу літаків у повітрі та сотки суден і кораблів на морі, то вже можна собі уявити, що це був за „рейд”. Особливо, коли боротьба тривала яких 9 годин. З британського комунікату виходить, що аліантські сили знищили німецьку прибережну батарею, що дошкульовала британським кораблям на Англійським каналі й прибережним оселям у самій Англії, що в напроти Діеп. Далі знищено проти-летунську батарею і радіову стацію. Знищено цілковито 82 німецькі літаки, а 100 знищено або сильно ушкоджено. Об'єднані Держави втратили 95 літаків. Втрати в людях є поважні по обидвох сторонах, чого одначе треба було надіятись.

ВЕЛИКА ДОПОМОГА СОВЕТАМ.

ЛОНДОН. — Рейд на такі великі розміри, як його поведено на Діеп, стурбував надобре німецьке воєнне командування. До цього треба додати, що воно тепер мусить рахуватись з тим, що кожної хвилини такий рейд може знову повторитись, тільки на ще більшу скалю. А коли взьмемо під увагу, що третина летунської сили на заході зістала німцям знищена, то все те разом є великою пільгою для советського фронту. Так думають британські воєнні кола.

ЗАВЧАСУ ОСТЕРЕГЛИ ФРАНЦУЗІВ.

ЛОНДОН. — Бритійський уряд, як тільки завчався рейд на Діеп, повідомив через радіо французьке населення, щоб не вважало цього за інвазію і не ангажувалось у боротьбу, а сиділо тихо. Зроблено це на те, щоб німці знову не арештували сотки осіб, як це було з рейдом на Сейнт Назер.

НІМЦІ, ЯК ЗВИЧАЙНО, ПЕРЕБІЛЬШУЮТЬ.

ЛОНДОН. — Бритійські звідомлення ще не подали, які сили взяли участь в рейді на Діеп та які були втрати, а вже німецька пропаганда розголошує, що це була „дійсна інвазія” яка закінчилась „другим Донкерком”. Каже що видно було до 400 барж з військом і до 15 воєнних кораблів, що їх стерегли. Далі кажеться, що взято в полон 1,500 британців, між ними 60 канадійських офіцерів.

НА ЦЬОСЬ ПОДІБНЕ ГІТЛЕР НЕ ВІДВАЖИВСЯ.

ЛОНДОН. — Повертуючі вояки з рейду на Діеп виглядають перетомлені, але у всіх сяє радість, що Об'єднані Держави взяли атакувати Гітлера на окупований ним землі, коли Гітлер не мав відваги заатакувати в подібний спосіб британський острів.

ВІШІ ПОТАКУЄ ЗА НІМЕЦЬКОЮ ПРОПАГАНДОЮ.

ВІШІ. — В Франції, що є під владою Ляваля, урядове радіо подає, що „невдача” з рейдом на Діеп повинна переконати британців, що інвазія європейського континенту є не до здійснення.

БУЛО „ГАРЯЧЕ”, АЛЕ МИ МАЛИ З ЦЬОГО ПОТІХУ.

ЛОНДОН. — Ось так висказуються „Американ Ренджери” про свою участь в рейді на Діеп. Ось ці „ренджери” це самі американські добровольці й виванці з армії, флоту і маринарки, що перейшли окремий вишкіл для інвазії й „затвердили”, щоби бути в силі виконати спеціальні завдання, зв'язані з інвазією. Замітне те, що в кантинах, де сходяться „ренджери”, сидять прості вояки і офіцери разом, чого не буває в інших військових формаціях. Офіцери це теж самі виванці. „Ренджери” носять імя від славних „Роджерс Ренджери”, що відзначились в війні з індіанцями. Їх тили описані в повісті Кенета Робертса „Нортвест Песедж” і увіковічені теж картинами, що їх показують в театрах рухомих образів.

В ФРАНЦІЇ ЗРОСЛА НАДІЯ НА ІНВАЗІЮ.

БЕРН (Швайцарія). — З голосів, що доходять з Франції до Швайцарії, виходить, що в цілій Франції аліантський рейд на Діеп викликав нову надію на справжню інвазію Об'єднаних Держав, а за тим і на визволення спід нацистської окупації.

ПРИНЕСЕ „ВЕЛИКІ ДИВІДЕНДИ”.

ЛОНДОН. — В Англії преса вважає рейд на Діеп „добрим вкладом”, який дасть „грубі проценти”. Ясно, що під тим думається про досвід, якого набрано підчас рейду, а який буде використаний підчас наступних нападів.

"СВОБОДА" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

3 Канади належить посилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

ПОЧАТОК ДО ВЕЛИКОЇ ОФЕНЗИВИ

Не одному з нас мусить прийти на думку, що це є, що вже ведеться боротьба на Соломонських островах мало що не два тижні, а так мало про неї пишеться, а такі скупі вісті передають про неї воєнні звідомлення, хоч видно, що ми віднесли там перемогу. Що це означає? Та ніщо інше, а тільки те, що тут маємо до діла з незвичайно серйозною і важною воєнною акцією. Спочатку появились про ці бої численні японські перехвалки. Та вони скоро замовкли. Тому вже те одне, що обидві воюючі сторони ще далі так завзято мовчать, вказує, що отсе рішаються важні речі, що заважуватимуть на даліших воєнних операціях, а то й на висліді боротьби за Паціфік.

Там, на Кавказі, іде боротьба з нацистською силою, яку треба доконче спинити в розгоні. А тут на Соломонських островах зачалась боротьба, щоб вигнати японців з таких місць, звідки їм можна було досі легко атакувати Австралію і довіз американської допомоги до цього краю, а навіть пробувати займати самий край. Це для Америки дуже важне, бо коли нема забезпеченого зв'язку Злучених Держав з Австралією, так не може бути мови про якусь більшу офензиву проти Японії на півдні. Крім того треба далі постійно рахуватись з тим, що Австралія може бути кожної хвилини нападена в такий спосіб, як були нападні Филиппини, Бурма, Нідерландська Індія і т. п.

З цього виходить, що бої на Соломонських островах є початком до далекосяглих воєнних операцій. Вони можуть бути звернені в далішій черзі проти японської окупації Филиппин, а може й інших країн. У всякому випадку Японія мусить з тими плянами Об'єднаних Держав рахуватись і можливо, що саме через те не береться загарбувати Сибір від Советів. Отже до певної міри бої на Соломонських островах є вже „другим фронтом“, бо вони теж допомагають Советам. Та в першій лінії вони є змаганням Злучених Держав не тільки припинити далішій японській загарбування, але теж і викинути Японію з тих територій, що вона їх позагарбувала. Очевидно, це не останеться скоро, за одним замахом, за місяць чи два. Але підготовка до цього вже зроблена, бо інакше не було б ось цієї американської офензивы, що її поведено на Соломонських островах. Може наразі американські успіхи не будуть дуже великі, але у всякому випадку, як це бачимо, вони змусять Японію зосередити далі свою увагу на те, що їй приходить тепер мати до діла з такою стратегією, що має завдати японській агресії смертельний удар.

Ось так Злучені Держави, хоч допомагають уже всім фронтам, взяли тепер за своє особливе завдання: ліквідування японських окупацій. Як довго ті операції йдуть, Японії буде важко, а то й неможливо, братись за напад на Індію, ні за війну з Советами. А це вказує наглядно, що бої на Соломонських островах це добре обдумане і особливо важна американська стратегія.

Ольга Кобилянська.

Під Голим Небом

(2)

Значно було: ніколи в житті не морила думка її брови. Ніколи не знавала зворушуючих почувань; в її душі погода. Вічна, до розпуки приводяча, однастайна, тула, глуха погода! Вічна бездумна погода! Сиділа так за ним, що знати було: він був кермуючою силою і головою всего, а вона лише в спокійнім вижиданні послусі приймала всьо, не застановляючися ніколи над тим, що походило від него. Він знав, що робить.

Як знайшов саме її — і де надбала вона його?

Між ними проходило і пересувалося стільки людей — вони родились кожде в іншій місцевості — а однак — ждали десь „обопільно невідомо на себе. Його не хотів ніхто, аж доки вона не стрінулася з ним, а з неї глузували всі.

доки він не порозумівся з нею. Опісля і вийшла якась на причуд дивна, на пів дика, на пів смішна гармонія. І який був він — а все таки навіть і він устроїв собі свій власний світ, де був у себе сам один ланом, ридив і мав усе під своєю опікою і де все виходило як хотів, де був самовладцем і був ним з цією своєю ідіотичною повагою.

Сидів тепер у напруженій задумі і мав свою хатину перед душою. Малу, схилену, соломою вкрити хатину, зі скісними віконцями — коло неї низька шопка і стіг соломи. Хата під лісом, майже обведена ним, у глибокій затишній, мов старій, спорохнявилій, ніким не тиканий гроб.

В ній лишив конячу матір. Далеко, широко від ліса жадної душі, лише бліда, німа рівнина.

3 Індійського Кітла

Положення в Індії дали напружені, хоч вуличні вибухи, викликані Гандієм і все — гіндуським конгресом, дещо притихли. В міжнародних колах дехто пускає вістки, що в короткому часі британські власті наново розпочнуть переговори з гіндуськими націоналістами, в цілі пороблення їм далекодучих уступок, щоб в той спосіб осантити остаточно замйрення в Індії.

Мабуть ці вістки мав на увазі провідник Магометанської Ліги, Магомет Алі Джіна, коли на адресу британців зробив виразну пересторогу, що коли вони помиряться з гіндусами й підуть їм на уступки, то тим озлоблять проти себе магометан, котрі є завзятими ворогами гіндусів. „Коли британці тепер шукають замйрення з гіндусами, то ми це уважати мемо за зраду магометан, котрі довгий час протистали британську руку до згоди“, говорив журналістам Джіна. Вслід за тим він погрожував, що дасть знак 80 мільйонам магометан в Індії і ті з свого боку зачнуть клопотати для британців. Він говорив, що „зробить це, навіть колиб прийшлося йому за те життям переплатити.“

Між гіндусами і музулманами в Індії вже здавна існує страшна ворожнеча. Ця ворожнеча опирається не так на расових чи мовних ріжницях, як на релігійних. Релігійні заводи і навчання відрізнялись так глибоко в душу одних і других, що впродовж віків виплекали дві окремі національності, з окремими світоглядами та світовидчужаннями, з окремими характерами і темпераментами. Ця ворожнеча така велика, що нема ні одного року, що у котрімсь місті не вибухла вулична різанина поміж тими двома групами.

Магометан начислюють біля 80 мільйонів, а гіндусів біля 250. Але перші відзначаються більшою динамікою і боевим світоглядом. Другі — крайній паціфісти, здатні ще на пасивний опір, але не на активну боротьбу. Магометани були фактично опорою британської влади в Індії. Це вони давали британським властям рекрута й тепер велика більшість в британській — індійській армії складається з музулманів.

Згаданий Джіна загрозив, що колиб британці пішли на порозуміння і уступки з Гандієм — його націоналістичним все-гіндуським конгресом, то магометани виступять проти британської влади, а це відемно відібеться на тих воєнках, що вже нині стережуть границі Індії перед японцями.

Якщо між британцями і гіндусами не прийшло дотепер до повної згоди, то головною причиною в цьому є власне погрози магометан. Гіндуси мають негативну силу, себто вони погрожують ласивим спротивом і пасивним бойкотом британської влади, зокрема британських воєнних зусиль. Музулмани мають позитивну вартість, себто, вони дають Британії воєнка і готові збільшити свої зусилля біля війни. І хоч вони є в Індії в

меншості, то всітаки їх начислюють біля 80 мільйонів. А це число при внутрішній охоті і зверхній організованості могло б створити величезну політичну і військову силу. Переговорюючи з гіндусами британці все дивились на задні колеса, себто на вражіння, яке це викличе серед музулманів.

Найголовнішим домаганням магометан є те, щоб вони мали право відділитись від гіндусів і самозначитись, себто створити свою власну державу, по своїм власним сусіднім ладом. В деяких місцевостях, внаслідок переміщення гіндусів з магометанами це тяжко осантити. Але в переважній більшості території так заселені, що цей проект можна практично виконати. Та на перешкоді тим домаганням магометан стоять гіндуси, із своїм духовним провідником Гандієм. Вони є рішуче проти цього. Вони уважають Індію своєю родиною, „єдиною невідомою“ і кажуть, що магометани не повинні відділятися від решти Індії, бо це не буде в їхній інтерес. А коли британці вистають, щоб ті права для магометан були застережені, то гіндуси відповідають, що це „внутрішня справа Індії“ і британці, як чужинці, не повинні до тих справ втручатись.

Гіндуси із своїм аскетичним Гандієм впродовж довгих років знаходили широкі симпатії серед світової опінії. Багато світових соціалістів і гуманістів вивчали ті симпатії отверсто, а навіть по своїх краях боролись за права Індії. До тих людей належав також сер Стаффорд Кріпс, теперішній провідник британського парламенту, що від довгих літ проповідує в Англії крайній соціалізм. Він довгими роками вивчав гострими словами британські уряди за „давлення“ Індії. Аж прийшла війна, а з нею 1942 р.к. Англійський уряд, який широким бажав довести до замйрення в Індії, післяв сера Стаффорда Кріпса, щоб по своїй добрій волі, висказуваний впродовж довгих літ, замйрив Індію і дав їй те, що їй належить. Одним словом, британський уряд дав Кріпсові всі повноваження покінчити в Індії британський „деспотизм“.

І що з того вийшло? Сер Стаффорд Кріпс, по тритижневих дебатах з гіндуськими і магометанськими провідниками повернув до дому з порожніми руками. Вину за неполадження індійського питання він звалив на місцевих провідників, а не на британські власті. Щобільше, гіндуські провідники, які впродовж довгих літ уважали Кріпса за дуже справедливого сусіднього мужа, а навіть за здецидованого їхнього приятеля, тепер знаєвди його більше, ніж котрогобудь іншого британського політика. Вони йому тепер приписують вину за загострення існуючих відносин в Індії.

І зовсім слушно. „Бо Кріпс нехотючи наковів їм великої моральної шкоди, бо виявив перед світом, що великий гуманіст Ганді, котрий бажає

сотки 2 зар. Майже ціле літо везали і везали.

Все, що робили, робили разом. Мале зносило нагаджене дрібне пруте, а родичі везали його механічно, мовчки. Куди не глянути літом коло їх хатини, всюди повно мітелок. Була обтулена ними, а приспа завалена верстами предивного того багатства.

Здавалося — ціле життя їх, уся їх будучність крилася у зеленій дубині, що рік-річно весною відновлялася і простирала до них свої густі кріласті віти, а вони так і чіпались за зелене гілля і майже живились ним.

В зимі вона пряла або брала від знайомої жидівки з міста піря дерти. Він ходив із цимбаками до весілля або наймався десь колись із кониною. Се останнє рідко. Його хатина далеко від села і люди на відчувались мало до него. Часом вивозив і вугля в місто.

Мізерно діялося зимою у них.

Майже пересипляли її. Одинокі живі сотворіння, що викикували рух коло хатини, були конина і собака. Їх тре-

ба було доглядати і з хати дозирати.

Конина вешталася цілими днями свобідно мов добра газдиня довкола хатини, нипаючи то тут, то там за чимось коло приспи і край ліса, заглядаючи часом і в хатину крізь вікна своїми мудримим блискучими очима, а собака ворохобилася на найменший шелест дерев. Її гавкання гнало дико в понуру глибину мовчальної дубини, лякало полохливих серни до нестями і гра-ло довго грізно луною в тишині ліса.

Пізною осінню припленталася до них його старенька мати, що жила літом з милостині, а зимою переживала у них, і недавно занедужала. Була похворана. Лиш одною рукою волюдала. Вони дожидали її кінця і свічка горіла коло неї майже нестатно...

Лажала тепер сама-саміська в хаті і дожидала їх.

Вони вийшли в місто випросити трохи грошей за мітелки вперед. Треба було справити похорон, як вона вмере. Деревце зладити, попла. заплатити, похоронний обід по-

КУБАНЩИНА

Советсько-німецька війна, оскільки іде про фронт на півдні, ведеться ще далі там, де кінчаються українські землі, що найдалі висунені на схід і південний схід. Маємо на думці Кубанщину, що в Советтах є частиною Північно-кавказького краю, який має дві „автономні республіки“: Кубань і Ставропілля.

Кубанщина, як читаємо в Українській Енциклопедії, це край низинний, обмежений від півдня підгір'ям Кавказу, від сходу ставропольського високоріччя, від півночі рікою Єя, від заходу Озівським морем. Поверхня виносить біля 95,000 кв. кілометрів. На побережжі Озівського моря рібні лимани. Підсоння континентальне: літо гаряче й сухе, зима суворя. Рістня степова. Нафта є біля Майкопа й на Таманському півострові. Метали у підніжжі Кавказу. В аниманях сіль. Населення є біля трьох мільйонів, з чого 60% становлять українці, а 30% росіяни, решта: кавказці, татари, греки і німці. Назва краю походить від Кубані, одної з найбільших азійсько-чорноморських рік, що впливає одним раменем до Чорного моря, а другим до Озівського.

КУБАНЬ И УКРАЇНСЬКЕ КОЗАЦТВО.

Дня 4. червня 1775. року московське військо напало несподівано на Запорозьку Січ: Тоді, як відомо, зруйновано Кіш, внарештовано старшину та пігнано її в кайданах на північ, на Соловки, де промучився останній кошовий Кальнишевський 25 років. Між арештованими був і суддя Антін Головатий, людина високо освічена, що їздив декілька разів до Петербурга до царя Катерини II. вимомітись за козацької вольності. Решту запоріжців перемінено в „казонних“ селян, або затягнуто в полки „пікнерів“. Царя Катерина II. щедро обдарила головних руїників Запорозької Січі. Такі, як князь Віземський і Патюмкін, дістали по сотні тисяч десятин української землі; поміщикам роздано до п'яти мільйонів десятин. Решту вільних земель заселено чужинцями — сербами, болгарями, вірменами, а головню нім-

волі для своїх 250 мільйонів співграждан, відмовляє той волі іншим співгражданам, котрі є відмінні від нього віри і дещо відмінніших перекопань, чи вдачі. Вслід за тим прихильність супроти гіндусів в світі мале, а Ганді і його конгрес в своїй боротьбі з Британією мусітиме рахувати виключно на свої власні сили. Ті сили, як сказано вище, містяться в погрозі, що гіндуси пасивним опором можуть накотити Британії шкоди. Але та негативна сила повні зрівноважена позитивною силою магометан, котрі за признання їм прав обуюють не лиш здержувались від шкоди і саботажів, але обуюють дати воєнка і робітника в воєнних зусиллях Об'єднаних Держав.

цями. Найкращий чорнозем на Хортиці віддано в 1789. році пруській секті менонітів і таким чином при кінці XIX. століття нараховувало вже на давньому Запоріжжі до 100,000 німецьких колоністів, що добре розгосподарились, бо російський уряд давав їм ріжні підльги. Ось ті вільні колись запорізькі землі названо урядом „Новоросією“.

Частина запоріжців, біля 5,000, протерлась через московські ріди, і пішла суходолом, чи попила Дніпром, на півдні до турецької границі й там, за згодою турецького султана, поселилась на лимані Дунаю. Так повстала за Дунаєм „Нова Січ“, що була розкинута на островах дунайської дельти і була зорганізована по давнім запорозьким зразкам. Частина з них в 1828. р. в часі московсько-турецької війни, перейшла на московський бік під проводом кошового Осипа Гладкого, а по війні оселилась над Озівським морем під назвою „Озівського Війська“, проіснувавши так до 1865. року.

Щоб мати військо для боротьби з Туреччиною, а теж для протиставлення „Новій Січі“ над Дунаєм, російський уряд рішив використати оставших запоріжців. Найбільше заходився біля цього Антін Головатий, що зібрав по зруйнованню Запорозької Січі, скоро звільнений і вступив в московську військову службу. Він переконував князя Патюмкіна про потребу вдержання козацтва для охорони держави перед турками, представляючи, що запоріжці хочуть служити в армії. Ось так в 1783 році доручив уряд Головатому видати поклад до давних запоріжців, щоб зголосували до служби в козацькому війську. Ось таким робом повстало нове запорізьке військо, в якому наказним отаманом був Сидір Білий, а потім Василь Чепига, а Антін Головатий військовим суддею і отаманом греной флотилії. Головатий робив заходи, щоб те військо дістало до поселення територію між Богом і Дністром. Патюмкін був уже на те згодний і саме військо названо „Божьке Козацьке Військо“. Це мала бути нагорода за те, що це військо дуже відзначило себе під проводом Головатого підчас другої турецької війни і дістало за це велике призначення. Та Патюмкін помер в 1791. році, а московський уряд, хоч очинював вагу козацтва з воєнного боку, мабуть не бажав собі його відродження під самим боксом давньої Запорозької Січі, бо не дозволив на поселення між Богом і Дністром, де козаки хотіли. Не пошло, що Головатий їздив до Петербурга з спеціальною делегацією, щоб це випросити. В нагороду за вірність і хоробрість у війні з турками дано тепер цьому козацькому війську назву „Війська вірних, чорноморських козаків“ і призначено Таманські та Кубанські землі на поселення. Ось так тих чорноморців переведено в

1792. році на Кубань, де вони заснували в 1793-94 роках місто Катеринодар і 40 курінів. Було їх до 7,000, але число це зачало скоро збільшатись, бо до них приставали віткачі з Задунайської Січі. Туди віткали теж і селяни, що були вільними хліборобами в основі організації лягли старі звичаї й традиції Запоріжжя. Пізніше населено сюди багато неукраїнського елементу з т. зв. „лінійних“, московських козаків. А від 1864. року перейменовано чорноморців на „Кубанське Козацьке Військо“, обмежено його автономію і поведено устрій так, щоб військо подобало на частину регулярної московської армії. Та як тільки вибухла в Росії революція в 1917. році, ось та московська політура зачала зникати і на Кубані, а кубанці зачали відчувати по українськи, пізнаючи, хто вони та чий діти. За Советів почалося на Кубані знову те саме переміщення народів, що його започаткувала царська влада.

ДЕШО ПРО ГОЛОВАТОГО.

В історії відродження дозавтв по зруйнованню Запорозької Січі відіграє велику роль Антін Головатий. На Кубань перейшов він як кошовий суддя, а отаманом був Чепига. По смерті Чепига призначено Головатого кошовим отаманом. Він помер в 1797 році.

Справжній замислив Головатого відчув найкраще простий нарід, серед якого його особа була дуже популярною і про якого співали:

Знає об тім Головатий Антін,
Він нам голова, він нам
батько,
Він нам поголив голови
гладко.

„Поголити голови“ — значило бути вільним! Ось тому і багато селян, що віткали до Головатого голили собі голови, зоставляючи козацькі чуприни — на знак, що вони вільні люди. Головатий збирати тих вільних людей, давних запоріжців й інших. Ратував як міг давні привилії запоріжців, заховував їхні традиції, не давав загубити козацької ідеї. Хотів це робити на українських землях, недалеко Дніпра і давньої Запорозької Січі, а коли не міг, поспував за запоріжцями і їхніми традиціями над Озівське море, на Кубань, під сам Кавказ, у дикий і незаселений край, який тоді був Кубань.
(Довіщення на сторінці 3-тій)

Сповідь Свій
Обовязок!

Хто спосібний до війська, той повинен знайти місце в рядках армії чи флоту і своєю військовою службою причинитись до воєнної перемоги Америки.

А хто не наставляє своїх грудей за свій край, той повинен працювати для оборони краю на інших ділянках, а в першу чергу закупити негалий Бойд Краєвої Оборони і купувати бонди оборони чи темпери так довго, поки не закінчить цієї війни повною нашою перемогою.

Бонд можете купити вже за \$18.75, а темпери — за 10 центів. Значить, що є дана можливість кожному і кожній допомогти фінансово державі знати фонд, потрібний на ведення нами неспровокованої, а тільки накиненої нам війни.

Віз із собою кільканацять свічок, кусень мяса на по смертний обід, трохи муки і велику фляшку горівки.

Собака скавувала коло хати голодним, жалісним голосом, хвилями зривалася, кидаючися на всі сторони несамоовито і майже уривалася на дрантивий мотузину — однак ніщо живе не з'являлося. Іншим часом дивилася нестатно на двері блискучими очима, чи не відчиняться і чи не кине її хто якого їдла — але вони немов на віки зачинилися і вона плакала з жалю і нетерпеливості. Ціла хмара чорних ворон злетіла звідкись і посідала на гілках довкола хатини, нажились скупо дрібне пір'я. Лісом гнав дикий глухий шелест, домілося сухе гілля, мов об него отиралося щось, а від так наближалася ніч. Не добра, нечувана ніч.

Вихор не уставав. Зимно як огонь вляло все, а він так і розносив собою.

(Дальше буде).

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН-ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС „СВОБОДА“

КАСОВИЙ ЗВІТ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ ЗА ЛИПЕНЬ 1942 РОКУ

ПРИХІД:				ВІДІД:				ВІДІД:				ВІДІД:				ВІДІД:			
Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив	Відділ	Заплатив
1.	302.60	168.	212.64	333.	125.93	405.	201.16	155.	Лелюх Юрко	500.00	35.00	342.	Коца Яків	100.00	100.00	225.	3.38	339.	3.15
2.	196.26	169.	39.22	334.	302.77	406.	223.48	173.	Марушак Іван	1,000.00	35.00	346.	Гренич Франко	100.00	100.00	227.	1.58	341.	20.48
3.	189.48	170.	204.83	335.	57.73	407.	60.23	186.	Швар Елісасета	1,000.00	35.00	348.	Мандяк Віктор	35.00	35.00	228.	2.70	342.	25.53
4.	104.77	171.	70.84	336.	280.05	408.	74.88	191.	Данила Іван	500.00	25.00	364.	Лев Михайло	25.00	25.00	229.	2.48	343.	2.70
5.	272.48	172.	70.84	337.	21.81	409.	66.23	200.	Савка Микола	1,000.00	100.00	367.	Мельник Антон	100.00	100.00	230.	1.58	344.	3.25
6.	59.88	173.	98.80	338.	106.73	410.	18.45	200.	Карпович Марія	750.00	35.00	387.	Рудий Іван	35.00	35.00	231.	5.00	345.	2.70
7.	295.67	174.	44.18	340.	17.68	411.	39.68	266.	Федасів Стефан	1,000.00	35.00	401.	Наконечний Іванко	35.00	35.00	232.	6.98	346.	1.15
8.	458.70	175.	347.94	341.	172.52	412.	66.52	277.	Михайлика Меліція	1,000.00	35.00	405.	Ядловський Іван	25.00	25.00	233.	9.90	347.	9.50
9.	184.07	176.	442.30	342.	188.99	413.	74.62	283.	Батько Анна	1,000.00	35.00	406.	Воронік Тетяна	25.00	25.00	234.	17.20	348.	17.20
10.	328.71	177.	158.57	343.	123.59	415.	59.60	310.	Баймак Анна	500.00	25.00	418.	Турнак Петро	20.00	20.00	235.	9.68	349.	9.68
11.	242.01	178.	198.28	344.	123.67	417.	63.75	324.	Яськів Андрій	1,000.00	500.00					236.	7.88	350.	7.88
12.	111.57	179.	265.39	346.	18.63	418.	35.71	352.	Рогач Яків	1,000.00	500.00					237.	11.98	351.	11.98
13.	151.02	180.	69.96	347.	193.39	419.	17.96	371.	Малецький Семко	750.00	500.00					238.	42.17	352.	42.17
14.	23.55	181.	146.06	348.	136.97	421.	68.69	387.	Бойко Евдоким	500.00	500.00					239.	34.88	353.	34.88
15.	94.79	182.	183.49	349.	42.15	422.	57.04	396.	Довгий Андрій	1,000.00	1,000.00					240.	1.35	355.	1.35
16.	29.34	183.	221.57	350.	180.68	423.	41.18									241.	10.58	356.	10.58
17.	132.35	184.	20.12	351.	71.87	424.	12.41									242.	3.40	357.	3.40
18.	11.16	185.	79.42	352.	117.38	425.	4.42									243.	10.63	358.	10.63
19.	282.32	186.	105.79	353.	23.65	426.	37.81									244.	7.87	359.	7.87
20.	139.79	187.	43.12	354.	18.77	427.	75.14									245.	9.68	360.	9.68
21.	415.48	188.	60.62	355.	71.81	428.	10.24									246.	3.40	361.	3.40
22.	63.59	189.	6.82	356.	29.31	429.	64.11									247.	1.50	362.	1.50
23.	120.27	190.	41.56	357.	66.48	430.	12.59									248.	6.75	363.	6.75
24.	131.93	191.	157.03	358.	117.32	431.	29.55									249.	1.85	364.	1.85
25.	39.82	192.	154.91	359.	149.66	432.	951.93									250.	3.85	365.	3.85
26.	48.39	193.	82.39	360.	27.22	433.	32.37									251.	11.25	366.	11.25
27.	137.55	194.	82.51	361.	1,865.12	434.	35.23									252.	4.30	367.	4.30
28.	203.32	195.	52.85	362.	183.01	435.	70.91									253.	7.39	368.	7.39
29.	71.23	196.	52.00	363.	143.82	436.	57.48									254.	12.85	369.	12.85
30.	142.21	197.	33.17	364.	484.51	437.	13.43									255.	3.15	370.	3.15
31.	34.53	198.	47.05	365.	41.56	438.	28.43									256.	1.13	371.	1.13
32.	300.34	199.	62.08	366.	18.88	439.	237.04									257.	23.64	372.	23.64
33.	51.98	200.	225.85	367.	389.55	440.	14.90									258.	4.05	373.	4.05
34.	32.44	201.	48.74	368.	43.27	441.	7.49									259.	1.35	374.	1.35
35.	164.38	202.	42.45	369.	283.84	442.	27.58									260.	6.35	375.	6.35
36.	128.24	203.	12.98	370.	278.43	443.	34.37									261.	3.85	376.	3.85
37.	259.81	204.	1,368.10	371.	479.92	444.	120.94									262.	11.05	377.	11.05
38.	392.03	205.	21.41	372.	81.36	445.	46.87									263.	17.80	378.	17.80
39.	39.14	206.	636.77	373.	36.97	446.	3.16									264.	4.40	379.	4.40
40.	32.11	207.	68.36	374.	76.85	447.	38.64									265.	1.13	380.	1.13
41.	379.00	208.	32.75	375.	114.39	448.	27.18									266.	3.38	381.	3.38
42.	70.01	209.	73.14	376.	29.90	449.	24.18									267.	4.95	382.	4.95
43.	117.97	210.	199.56	377.	17.50.														

Генерал Клейр Л. Шенолт

Теперішній командант всіх американських повітряних сил в Хіні і Індії, генерал бригади Клейр Л. Шенолт, був замолоду вчителем, а пізніше управителем середньої школи в Тексасі. Шойно перша світова війна дала йому життя цілком інший напрям. Покинувши до армії, він вступив до сигналового корпусу і в ньому постарався про приділення до летунської секції. Після війни остав в армії в ранзі капітана і служив при різних летунських відділах в Нью-Йорку, Тексасі, на Кубі і в інших частинах Америки. В той час він також скінчив військову школу повітряної боевої тактики.

Та летунська служба в мирний час була для Шенолта надто спокійна. Він хотів пригоди і маючи 42 роки, покинув військову службу для повітряного штурманства. Разом з двома помічниками Шенолт обидив Злучені Держави і виконував на летунських злітах, ярмарках і при інших нагодах карколомні штуки в повітрі. До тих шук-належалі літання трьох аеропланів, звязаних з собою ланцюгом, масове вискакування парашутистів, швидке злітання з великої висоти близько до землі і т. п. Кажуть, що з цих шук-зродилися ідеї парашутистичних і нападів, та ниряючі бомбовики, які в теперішній війні відіграють таку важну роль.

В 1935-му році Шенолт, який в той час дещо приглад, покинув літання і осів з жінкою й дітьми на фермі в Лівізії. Та таке мирне життя не тривало довго. Два його колишні помічники і вихідці до Хіні, де за спонукою дружини генерала Чан Кай-шека зорганізували летунську школу. За їх намовою Шенолт поїхав до Хіні і зайнявся організацією летунських альянів, вишколом хінських пілотів та командою невеликої хінської повітряної ескадри в боях з японцями.

За деякий час, одначе, Хіні не стало літаків і не було чим відбиватися від ворожих нападів. Шенолт вернувся до Америки і тут поробив заходи, на підставі яких Хіні передано сто літаків, зразу призначених для Швеції, та дозволено сотні американських старшин-летунів вступити добровольцями на хінську службу. Літаки перевезено до Бурми, де їх зложено, летуни відбули в таборі 150 миль на північ від Рангуну, спеціальний вишкіл під проводом Шенолта, і так повстав славний загін американських летунів-добровольців, який під проводом Шенолта здобув собі почесне ім'я „Літаючих Тигрів“.

За чотири перші тижні боїв над Індокіною і Бурманським

Шляхом „Літаючих Тигрів“ Шенолта збили більше як сотню японських літаків, самі втрапивши тільки 16. Про їхню відвагу і боездатність почали ходити цілі легенди. Їх хінські товариші — летуни з запалом почали наслідувати і вчитись від американських „тигрів“. Слава добровільного повітряного загону стала захоотою і надією для Хіні. До 4-го липня цього року, коли загін розв'язано, „тигри“ збили кілька разів стільки літаків, як їх всіх було разом, все це з невеликими втратами.

Місце добровольців зайняла тепер 23-тя Група Погоні Американського Арміського Повітряного Корпусу. До неї вступили майже всі бувші „тигри“. Шенолта призначено генералом бригади з осідком в Калькуті, в Індії, звідки він керує повітряними операціями над південно-східною частиною азіатського континенту. Підчинені йому частини даді завдають болючі втрати японцям.

Сам Шенолт, який властиво є батьком цієї повітряної служби, каже, що вся заслуга за успіхи належить підчиненим йому летунам. Вони твердять, що навпаки, без „діда“ Шенолта тих успіхів не було б. Хоч він ще не такий то „дід“. Шенолтові тепер усього 50 років, волосся вінює чорне, риси обличчя гострі, а старий він тільки досвідом. Кажуть, що ніхто у світі не розуміється на повітряній партизанці і не вміє керувати погонєю за противником, як цей бувший управитель тексаської гай-скул.

Загальна Рада — ФЛІС.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

КЕМПБЕЛ, О.

З бенкету на добрі цілі.

Бенкет, влаштований з нагоди 10-ліття Українського Народного Дому, був великим успіхом. Приходу було \$285.55, а по відтягненню розходів поділено осталу суму на такі цілі: \$80 У. Н. Дім, \$10 А. Ч. Хрест, \$10 для Комітету допомоги зоякам у Кемпбел, \$5 на церкву, а \$13.45 остало в Комітеті Американсько-Українських Жінок. Пані Рей Галь була тостмейстром бенкету, а його влаштуванням займався Комітет Американсько-Українських Жінок. Між бесідниками були такі як конгресмен М. Кірван, суддя Бекенбек, майор Генрок, і многі інші, між якими були українці з Кемпбел і Йонгставну.

ГЕНЕРАЛ, ЩО САМ БЕРЕ УЧАСТЬ В БОМБАРДУВАННЯХ. — Кажуть, що добрий генерал повинен вести, та що ця стародавня вимога особливо торкається тих, що командують повітряними силами. Американський генерал, І. С. Ікер, років 46, як бачимо на образку, висідає з американської „Літаючої Фортеці“, що брала участь в бомбардуванні французького міста Руен.

Кубанщина

(Докінчення з сторони 2-гої)

щина. Гарний образ Головатого змальовує Кіткі-Основа-ненько, хоч представляє його „опортуністом“. Шевченко є іншого погляду. Він відчуває те, що відчували народні маси, коли думали про Головатого. Шевченко, пише Петро Зайцев, прощав хитрому запорожцеві навіть підлезування до ненависної царині, бо тою ціною Головатий зберіг рештки української національної військової сили.

З Головатим є тісно зв'язане послання Шевченка п. з. „До Основ'яненка“. В ньому, як знаємо, є те місце, яке кожний з нас знає напам'ять:

Наша дума, наша пісня
Не вмере, не загине...

Є це відповідь на те, що хоч лютий ворог сміється з сирини, що над Дніпром плаче, так хай він пам'ятає, що слава України не поляже, а розкаже, що діялось в світі, чия правда, чия кривда і чий ми діти. Заставившись над тим глибше, можна завважити, що закінчення з „Наша дума...“ не відповідає вповні тому, що заповидає в попередніх віршах. І воно так є в дійсності, бо замість тих слів про пісню і думу, що не вмеруть, не загинуть, було вставлене Шевченком в оригіналі що інше, а саме:

„Наш занятий Головатий
Не вмере, не загине...“

А далі:

От де, люди, наша слава,
Слава України!

Ось так було в Шевченковім „Кобзарі“ аж до 1860. року, поки Панько Куліш таки не вмовив Шевченка зробити зміну. Мовляв, Шевченко вихваляє „Головатого, особу не дуже важну і мало відому народові та історикам“, казав Куліш. Сам він потім оповідав, що насили „вкосякав“ Шевченка, щоб той „занедбав стишки з Головатим“, бо так, а не інакше треба напечатати. Очевид-

но, що „поправка“ про пісню цілком підходила Шевченкови до серця, коли іде про значимі пісні, але в поемі вона змінила ідею автора. Для Шевченка Головатий, що поставив нову українську збройну силу з давними українськими традиціями, був символом визволення українського народу. Символом цієї збройної сили України, що відміститься на ворогах. Саме за те, що Головатий ось таку силу зорганізував, Шевченко, як пише Зайцев, „наділяє його вічною славою“. Куліш не розумів ось того відношення Шевченка до поетати Головатого і не поділяв Шевченкових думок про боротьбу за визволення. Він писав Шевченкові: „Тепер не така година настала, щоб брязкотати шабляками“, бо ніби „дідько“ вже ворогів „злизав“. А Шевченко думав інакше і казав: Ой! „Дідько не злизав“ ще тих „поганців“, що панують.

Шевченко, як подає Зайцев, згадує за Головатого ще й в інших своїх поемах. В „Гайдамаках“ згадує за нього як за майбутнього кошового, а може й гетьмана. В поемі „Сліпий“, згадуючи про організування Головатим запорожців, Шевченко каже: „Нехай йому Бог допоможе!“. Шевченко малював теж і портрет Головатого і думав видати його літографією в Парижі. Хотів представити його на полотні, як „він стоїть сумний коло Зимнього Палацу позаду Неви, а за Невою птадель, де конав Павло Подуботок“.

Gas masks which came into use in warfare for the first time when the Germans used poison and mustard gas in World War I. are much improved today over those used then. The Chemical Warfare Branch of the War Department issues these gas masks to every man in the service. We are taking no chances.

The type pictured here is the "can" and "elephant nose" mask and costs about \$9.55 each. The headgear is transparent, made of material resembling cellophane and does not cloud with the breath. You can buy two of these gas masks with the purchase of an \$18.75 War Bond. We need thousands of them. Don't fail to give at least ten percent of your income every pay day for War Bonds. Buy them at your bank or postoffice, regularly.

ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ОБМЕЖЕННЯ ТЕПЛОЇ ВОДИ. НЬО-ЙОРК. — Любопити повели широку акцію з протестами проти обмеження теплої води по мешкальних домах. Вони кажуть, що води теплої треба в хаті і по восьми годині, зокрема потрібно її для купання. Анім, кажуть вони, коди зменшають кількість теплої води, то відповідно треба зменшити ціну за рент.

СПРАВЛЕННЯ ПОМИЛКИ

У вчорашньому числі „Свободи“ зайшла друкарська помилка в заголовку, як теж пропущення речення в статті „Справа ізоляціонізму і комуністичності“. В заголовку замість „ізоляціонізму“, подано „ізоляцізму“. Зновуж речення: „Вслід за тим американські комуністи, з точки погляду американського патріотизму, не мали найменшої причини змінювати свій ізоляціонізм“, має звучати: „Вслід за тим, американські комуністи, з точки погляду американського патріотизму, яким вони досі прикривали свій ізоляціонізм, не мали найменшої причини змінювати його“.

РОЗМОВИ, ЩО ВІДБІЮТЬСЯ НА ЦІЛІ ВІЙНИ.

ПРЕТОРІЯ (Полуднева Африка). — Прем'єр Смуте заявив, що бачився в Каїро з Чорчилем, та що розмови, які мав британський прем'єр в Каїро й Москві, матимуть далекосяглі наслідки, коли іде про дальшу війну стратегію.

ПОДЯКА

Отримувачем щирої подяки всім нашим приятелям, сусідам, Братству й парохіанам за співчуття у страті нашого батька, покійного

ТЕОДОРА НЕМОГО,
як рівнож за вітчі й авта,
РОДИНА.

ПОСМЕРТНА ЗГАДКА

Дня 15. серпня 1942. по довір'ї небуз помер

ІВАН КОЗАК,
член відділу 1-го в Шамоні, Па. Покійний родився в 1880. р. в селі Лошна, повіт Трємбала. Приїхав до Злучених Держав 1910. року, а в 1912. році подружжя з дружиною по Матвію Ферені. Був добрим батьком для дітей. Покійний був вірним будівничим контрактором. Багато приїждив до рзвою нашого У. Н. Союзу. Був секретарем та заступником парохіаном в Шамоні-кінській парохії. Похований в смутку жону Анастасію, сина доктора Володимир і приїждив дітей: Дмитра, Івана, Семена, Антона і Юлію. Похорон відбувся 17. серпня. Поховано його на українським парохіальним цвинтарі.

В. Я. ПІ
В. Куріла, прес.: І. Н. Га-
бура, секр.: І. від.

Вчений.

Двох панків оглядає університетську бібліотеку і один з них стає перед шафою з книжками, та читає голосно: „Опера Ціцероніс“ (Твори Ціцерона). На те замічує другий:

— Дивіть, перший раз чую, що Ціцерон писав опери.

Чорна душа...

Чорна душа в нашому розумі — означає душу грішної людини. Чортів малюють чорними, щоб напаятувати їх „чорну душу“. В кого є „брудний“ характер, теж говорять в нього чорний характер. Взагалі чорна краска означає, нас смуток, жалобу, а врешті — гріх, — звідси повстала назва: — чорна душа.

У чорних людей — буває навпаки; в них чорна краска є ознакою святости, невинности,

радості і тому дивним буде видаватися жарт, який оце ми нижче приведемо.

В одній місцевості Африки — зявився муринами, білий європеець, котрий опікувався бідними муринами по батьківськи. А треба знати, що чорні люди представляють собі чортів — білими, як сніг!

Мурини полюбили білого місіонаря, але якось недовірливо гляділи на нього, не довіряли йому. Аж один свідомий мурина — виступає до людей і каже:

— Не бійтеся цієї білої людини, вона лише на лиці біла, а душа її чорна, як наша.

ВПІСУЙТЕ СВОІХ ДІТЕЙ В ЧЛЕНИ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ І В ТАКИЙ СПОСІБ ЗАБЕЗПЕЧІТЬ ІХ БУДУЧИНУ.

УВАГА! ВУНСОКЕТ, Р. АЙ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Товариство Запорозька Січ
ВІДДІЛ 206. У. Н. СОЮЗУ

Беличавий Пікнік

В НЕДІЛЮ, 23. СЕРПНЯ (AUGUST 23, 1942)

НА ПЛОЩІ В БЛЕКСТОН, МАСС., НА RAYNOR ST.

Початок о годині 1:00 пополудні

Запрошуємо всіх місцевих і дооколичних громадян, товариства, сестрицтва й молодечі організації прийти численно на цей пікнік. За добру забаву ручити — Комітет.

Вразі непогоди на 23. серпня, Пікнік відбудеться в той день в Народнім Домі в Блекстон, Масс.

ПОЗІР! РОЧЕСТЕР І ОКОЛИЦЯ! ПОЗІР!

Українська Католицька Громада Церкви св. Йосафата

СВЯТОЧНЕ ПРИНЯТТЯ

НАШОГО ВЛАДИКИ КОНСТАНТИНА БОГАЧЕВСЬКОГО

дня 22. і 23. серпня 1942. р.

23-го серпня по Богослуженню відбудеться

СВЯТОЧНИЙ СПІЛЬНИЙ ОБІД

Просимо всіх членів нашої Церкви з Рочестер і околиці звелити це Свято і громадно прийти.

Комітет.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Старанням Українських Національних Організацій міста Брукліна, Н. Я.

відбудуться:

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ В СПРАВІ ДОПОМОГИ U.S.O.

В НЕДІЛЮ, 23. СЕРПНЯ 1942. О ГОД. 3. ПОПОЛУДНІ

в Українськй Народ. Домі в Брукліні (216-18 Гренд. Ст.)

За Комітет Українських Національних Організацій

о. Антін Лотович, Юліан Павчак, І. Малик.

ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО 25. СЕРПНЯ (AUGUST 25.)

Є ДНЕМ В ЯКІМ МУСЯТЬ БУТИ ЗВЕРНЕНІ ВСІ КНИЖОЧКИ U.S.O. БЕЗ ОГЛЯДУ ХТОБ ІХ ДЕ МАВ.

ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО ЛИШАЄТЬСЯ ТІЛЬКИ 4 ДНІ

ДО УКІНЧЕННЯ КАМПАНІ

Української Дивізії U.S.O. в Нью-Йорку

УЗАГА! НЬОАРК, Н. ДЖ., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА!

Товариство ім. Михайла Грушевського
ВІДДІЛ 219 УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

владштує

ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

В НЕДІЛЮ, 23. СЕРПНЯ (AUGUST 23, 1942)

НА ЦЕРКОВНІЙ ПЛОЩІ І ГАЛІ 675 SO., 19th STREET, NEWARK, N. J.

Початок в годині 1-шій пополудні.

Шановні Громадяни! Запрошуємо Вас на цей Товариський Пікнік. До танців гратиме добрий оркестра. За добру забаву ручити — Комітет.

ЗАВВАГА! Як Вам відомо то цей Пікнік мав відбутися 9-го серпня 1942., а не відбувся бо падав дощ. Тому хто з громадян має тікети з 9-го серпня то вони є добрі на цей Пікнік на 23-го серпня.

ІСТОРИЧНІ НАРАДИ. — Так називають переговори, що велись в Москві між британським прем'єром, Вінстоном Чорчилем, і Йосифом Сталіном. На образку бачимо їх обидвох усміхених. Вісти про ці переговори якось розійшлися передчасно і тепер ведуть слідство, хто завинив, що так сталося.

ВЕЛИКИЙ ВИПРОДАЖ ФУТЕР

Михайла Туранського

ЧИ ВИ хочете футро, яке ви можете носити рік за роком і воно все буде виглядати як нове? Тоді купуйте футро з Persian Lamb.

ЧИ ВИ хочете футро, яке все буде модне, яке дасть вам повну вартість за кожний цент? Так купуйте футро з Persian Lamb.

КОЛИ ВИ хочете, щоб наше футро з Persian Lamb було вироблене зі шкурки найвищої якості, то купуйте його у відомій фірмі МИХАЙЛА ТУРАНЬСЬКОГО.

Hammer Brand Persian Lamb

футра, які ви можете дістати у МИХАЙЛА ТУРАНЬСЬКОГО, мають гарні, блискучі кучері, котрі ніколи не страять своєї блискучості і кучерів.

Прийдіть сьогодні і перегляньте цей найбільший вибір футер в розмірах від 12 до 44, в різних модах і по різних цінах. Або виберіть жмуток шкірок і дайте собі зробити футро спеціально для вас.

Одно є певне, що лиш у МИХАЙЛА ТУРАНЬСЬКОГО можете дістати такі чудові футра і по таких дешевих цінах. Прийдіть і переконайтеся. Там знайдете великий вибір футер з Hudson Seal, Beaver, Muskrat, Silver Fox, Caracul, Skunk і т. д.

Отворено що дня до 6. год. ввечір — в суботу до 5 год. ввечір.

MICHAEL TURANSKY

350 SEVENTH AVENUE
NEW YORK CITY

Between 29 & 30 St.,
16th Floor

Lackawanna
4-0973

О. Локшинський.

Галва Та її Виріб

Батьківщиною галви є Туреччина та суміжні з нею землі: Персія, Афганістан та Греція. Там вона править за одну з пожив, а не за засоби, як у нас. Східні народи часто комбінують, сполучують свою їжу з хліба, галви, фіні, сушеного винограду та іншого.

Галва має великі відживні складовини: білок, цукор, товщі та вітаміни, а невисока її ціна спричинилась до того, що тепер її масово споживають не тільки по містах, але й на селах.

В Наддніпрянщині галва дзюна патока; вперше з'явилась в Одесі, де почали її виробляти греки. Від них її почали називати „грецька галва“. В Європі галви довго не вживали, і цю новину олій із кунжутного на в останніх п'ятнадцятих роках сніня; б) зварити карамель; почав поширюватися її виріб, з цукру, патоки та соку з меду. На Сході галву виробляють з ланного коріння; в) замісити

тісто до виробу галви.

Тахіновий олій виробляють так, що очищене від шодупайки насіння кунжуту підсмажують, а потім мелють на жорнах, розтирають його на мукі. Маса цієї, подібна до розтертого маку, і називається тахіновим олієм, для відірвання від кунжутного олію, себто чистого олію без частин зерна (витискають олій у пресах).

Картопляну патоку роблять із крохмалю картоплі, коли додати до нього розрідженої

3) Кунжут (сезамове насіння) — це рослина гарного підросту, росте переважно в Туреччині. На ринку буває кунжут турецький, перський, туркестанський (із Середньої Азії) та азербайджанський. Найкращий із них є кунжут турецький. Насіння кунжуту має до 55% олію (кунжутний олій). В його макуху є багато білків і різних шаних відживних складовин. Підсмаженням кунжутним насінням у Наддніпрянщині починають хліб та впади печина, крім цього, робили ще так звані „кунжутні мовники“. Кунжутного олію закладають ще в медичні та до виробу різноманітних консервів.

2) Карамель — добре приручаний цукор.

сичаної до соляної кислоти, нахилиючи його 5 хвилин так, під тиском Крохмаль змінюється в декстрини, а декстрини дають перемінюються в Потім „басейн“ так залишається „басейн“ і цю дію повторюють до другого, третього й т. д. Знову вертаються до першого, і цю дію повторюють так довго, доки маса не почне докладно розслюватися на нитки й не набуде прикметного для галви розсипчастого вигляду. Тоді галва вже — готова.

Для виробу горіхової, рожевої, чоколадової і інших родів галви вживають переважно такої самої галви, тільки з додатком (при виробі тіста) 5% чищених горіхів, або 0.5% какао в порошок і порушку ванілі.

Галву й фальшують. Для такої фальшованої галви вживають переважно сої та насіння з сонячника. Сою або сонячникове насіння підсмажують, добре змелюють і цим порошком посилають за мішувачем „тісто“ галви. Від цього галва має присмак сої, не така сипка та скоро горіє. Кількість сої з сої часом у галві додають до 40%. Сонячникового олію додають до галви 25%, а макуху висушеного та меленого до 20%. Часто сонячникового олію додають просто до тахінового олію, але галва при цьому завжди виглядає збитою масою та має в собі великі кусники застиглої карамелі.

Добра галва дуже ситна, солотка, має масу, що розсипається. Перша ознака, що галва фальшована, це те, що дряпає в горлі, до того сама маса виглядає дуже збита.

Д-р ВОЛОД. ГАЩИЦЬ
УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР, ХІРУРГ
І АКУШЕР
690 S. 19 ST., NEWARK, N. J.
Tel.: Essex 3-5066
Урадові години: Від 1 до 3 попол.
від 6 до 8 ввечір.
В неділю згідно з умовою.

ВАСИЛЬ ПРИМАК
ВИРІБНИК І ПРОДАВЕЦЬ
МЕБЕЛЬ
"GRANT CIRCLE"
UPHOLSTERY CO., Inc.
2469 WEBSTER AVENUE
Near 188th St.
BRONX, N. Y.
Має на складі
РІЗНІ МЕБЛІ
доброї якості.
по дешевій
ціні.
Telephone:
FOREMAN
5-4666.

ЦІЛОМ ПЕВНО

Чи ми можемо услужити за невеличку суму? Можемо! Цей заяви не можна висловити виразніше, бо ми кажемо твердо: наша услуга для кожного, без уваги на його матеріальні обставини.

Фінансові справи не є перепорою, що би нас відвідали.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON
FUNERAL DIRECTORS

7 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Phone: Bayonne 3-0546

YVETTE
RESORTED TO
THE FEMINE
TACTICS OF
BITING, KICK-
ING, HAIR-
PULLING...
WITH EXCEL-
LENT RE-
SULTS!

MEANWHILE, TARZAN, DESPITE
HIS HANDICAPS, WAS TAKING
A HEAVY TOLL OF HIS AD-
VERSARIES.

PRESENTLY, THE SHIP'S
OFFICERS ARRIVED. THEY
HALTED THE MELEE BY
THREATENING TO SHOOT!

THE SAILORS AT LEAST
THOSE WHO COULD WALK
-- WENT AWAY GRUM-
BLING: "WE'LL GET THAT
BLASTED TARZAN YET!"

THEIR
ENEMY
WAS ONE
OF THE HAND
OF AN
EVIL FATE
WHICH WAS
REACHING
OUT TO
CLUTCH
TARZAN!

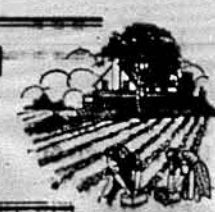
Івета дійсно взялась за по-
мич, на яку було її стати. Вона
конала моряків, кусала їх зу-
бами, тигнула за волосся.

Ця поміч дійсно давала зна-
мениті результати. Тарзан в
міжчасі, хоч не мав в руках
зброї, клав покотом одного
моряка за другим.

Та в тім часі на місце ме-
тушні прибули старшини ко-
рабля. Вони здержали дальшу
білку загрозом револьверів.

Моряки відходили з погро-
зами, що колись ще вони роз-
правляться з Тарзаном. Іх по-
гроза була частиною грізної
долі, що очікувала Тарзана.

ФАРМИ
НА
ПРОДАЖ

НАПРОДАЖ 109 акрова молочна
фарма. Дім на 8 кімнат
та інші будинки. 14 дійних коров,
5 ялинок, 600 курей, 100 качок, 3
гуски. Вся фермерська машинерія,
банько маркету і оселі. Власник
продає з причини слабого здоров'я.
Малею на продаж ще більше фармів
різної величини за низькі ціни, як
теж всілякі домів і бізнеси, в місті
і в краю.

SATZEWICH REAL ESTATE,
32 East 7th Street,
NEW YORK CITY, N. Y.

НАЙДУТЬ ЗАНЯТТЯ

ДЯКОУЧИТЕЛЬ знайде посаду при
укр. прав. церкві (кор. Преосв. Еп.
Богдана) від місця вересня ц. р.
Головна вимога — школа і діточий
кор. Платня перевищує \$100.00. Тре-
би серйозні. Зголошення слати до:
С. N. J. c/o SVOBODA
81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПОШУКУЮ господарин до заряду
дому. Може бути старша дівчина,
або вдова. Інтересованих прохаю
голоситися до:

JOHN CONYCE
P. O. Box 741, Rome, N. Y.

АДВОКАТ
В. КУЗЬМА
806 So. 16th St.,
NEWARK, N. J.
Telephone ESsex 2-6636

БОЛІНІТ

Рани на ногах, опухлі ноги, на-
бряк на ногах, болючі ноги, флег-
ма (запалена м'якоть), нилухі або
болючі коліна чи кісточки і рев-
матичні ноги успішно лікуюмо но-
вини європейськими методами без
операції.
Лікує згублення литок і кистів.
Офісові години: щоденно від 1
до 6 ввечір, в понеділок і четвер-
г від 1 до 8:30 ввечір. Нема уря-
дових годин у неділю.

Dr. L. A. BENLA
320 W. 86 St., New York City
Близько Бродвею.
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СПЕЦІАЛІСТ.

Даром пробіра МІЛЕРТОН LAXATIVE

Тепер є небувала нагода для
всіх, що терплять від неможливості
шлуника й випробували коштовні
ліки й зела, а не нашіли пользих.
Тим усім поручаємо спробувати
даром Зела Мілертона, котрих не
запарюється ні варитися, а спожива-
ється в натуральній формі. По
житті пробіра переконаєтеся, як
скрутно діляють в неможливості
таким, як квас шлуника, газ, не-
стравність, запір, брак апетиту,
біль голови й інші неможливості,
котрі походять до заого травлен-
ня. Щоб переконатися, вишіть по
пробку.

Спеціальна Оферта

по знижених цінах.
1 | \$1.00 за 1 коробку Мілертону
1 | \$1.50 за 2 коробки Мілертону
1 | \$2.00 за 3 коробки Мілертону
Питайте за зйлами Мілертона у
вашій сусідній аптеці, а як там
їого не мають, то пишіть до:
J. S. MILLER, Inc., Dept. U.,
P. O. BOX 628, NEWARK, N. J.
Single package not sent COD.
Small postage stamps acceptable.
Іллі важні лише при замовлен-
ні просто з головного офісу.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ
ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХО-
ДИТИСЯ ЧАСОПИС
„СВОБОДА“.

ПРОДАЮ
ДОМИ, ФАРМИ, РЕСТОРАНИ,
САЛУНИ, БУЧЕРНІ, ГРОСЕРНІ
і різного роду бізнеси.
Позагосподарю матеріальні справи.
Продаю різного роду аскурацію
ПЕТРО БАРТКІВ
Real Estate & Insurance Broker.
Notary Public,
309 E. 14 St., New York, N. Y.
Phone AL 4-8254

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цією перева-
ною металевим
труною, двома вітми, краватом,
бальзамуванням, вми-
ванням Похоронного
Дому і т. д. \$295.00

Все, чого треба, з вишком оди-
ня й належностей за церковну
відправу в цвинтар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-4648

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКІ ПОГРЕБНИКИ
Обслуга щира і чесна
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: ESsex 3-5347

Branch Office (Filial):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 6558

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
вирішує погребам по ціні, так
як тільки за \$150.
ОБСЛУГА НАКРАЩА.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th ST., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛІДЕЛЬФІЮ І ОКОЛИЦЮ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS.,
PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320.
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ПЕТРО ВРЕМА

УКРАЇНСЬКІЙ ПОГРЕБНИК
ЗАНІМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ
В BRONX, BROOKLYN, NEW
YORK І ОКОЛИЦЯХ
129 EAST 7th STREET,
NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568
BRANCH OFFICE & CHAPEL,
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: MEtrose 8-5577

ТАРЗАН, Ч. 621. Насіння пімсти.